

Curtea Supremă de Justiție
D E C I Z I E

15 martie 2016

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Petru Ursache,

Judecători – Ghenadie Nicolaev, Vladimir Timofti, Constantin Alerguș, Nadejda Toma,

a judecat, fără citarea părților, recursul ordinar declarat de procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Chișinău, Vitalie Călugăreanu, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 13 octombrie 2015, în cauza penală în privința lui

Oltu Mihail Serghei, născut la 27.11.1997, originar din or. Ștefan Vodă, domiciliat în sat. Tocuz, r-nul Căușeni, str. Ștefan cel Mare 67.

Termenul de examinare a cauzei:

1. 13.03.2015 – 16.07.2015 (prima instanță);
2. 18.08.2015 – 13.10.2015 (instanța de apel);
3. 11.01.2016 – 15.03.2016 (instanța de recurs).

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătorei Căușeni din 16 iulie 2015, pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, în temeiul art. 364/1 Cod de procedură penală, Oltu Mihail a fost condamnat:

- în baza art. 186 alin. (2) lit. b), c), d) Cod penal la 1 an închisoare;
- în baza art. 179 alin. (2) Cod penal la 8 luni închisoare;
- în baza art. 186 alin. (2) lit. c), d) Cod penal la 1 an închisoare.

Conform art. 84 alin. (1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumul total al pedepselor aplicate, lui Oltu Mihail i-a fost stabilită pedeapsa definitivă de 2 ani și 8 luni închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar pentru minori.

În baza art. 90 alin. (1) Cod penal, executarea pedepsei a fost suspendată condiționat pe un termen de probă de 3 ani, cu obligarea de a nu-și schimba domiciliul, conform art. 90 alin. (6) lit. a) Cod penal, fără consimțământul Biroului de probațiune Căușeni.

Prin aceeași sentință a fost condamnat și Cotodian Adrian în privința căruia, hotărârile judecătorești nu se contestă.

S-a încasat de la reprezentanții legali ai inculpaților, Oltu Valeria și Cotodian Olga, în mod solidar, în beneficiul lui Zilev M. prejudiciul material în sumă de 1000 lei.

2. Pentru a pronunța sentința instanța de fond a reținut, că Oltu M. în noaptea de 30.12.2014, între orele 23:00-07:00, prin înțelegere prealabilă cu Cotodian A., cu scopul sustragerii bunurilor altei persoane, împărțind rolurile între ei, au pătruns în gospodăria lui Zilev M., unde Oltu M. a rămas să stea de pîndă, iar Cotodian A. a intrat în domiciliul primului, de unde a sustras pe ascuns bunuri materiale în valoare totală de 1860 lei, astfel cauzându-i părții vătămate o daună materiale considerabilă.

Tot el, la 13.01.2015, în jurul orei 04:00, prin înțelegere prealabilă cu Cotodian A., realizându-și intenția violării domiciliului proprietarului, fără consimțământul acestuia, au

pătruns în casa lui Ciobanu Gr., din or. Căușeni, str. Fântânilor 7, care la acea oră dormea, iar după ce acesta s-a trezit și le-a solicitat inculpaților să părăsească domiciliul, ultimii au refuzat. Oltu M. l-a tras pe Ciobanu Gr. din pat și l-a târât prin odaie, apoi Cotodian A. i-a aplicat o lovitură cu o cană în cap, după care partea vătămată a căzut și s-a lovit cu nasul de muchia mesei, sîngerînd din nas, iar inculpații au părăsit domiciliul.

Tot el, în una din zilele lunii februarie 2015, data exactă nefiind stabilită de organul de urmărire penală, în jurul orei 20:00, realizîndu-și intenția de sustragere pe ascuns a bunurilor altei persoane, a pătruns prin forțarea geamului în biroul psihologului școlar Dintiu S. din Liceul Teoretic "Ion Creangă", de unde pe ascuns a sustras bunuri materiale în sumă totală de 4986 lei, cauzîndu-i părții vătămate o daună materială considerabilă.

3. Sentința a fost atacată cu apel de inculpatul Oltu M. și reprezentantul legal al acestuia, Oltu V., care au solicitat casarea acesteia, în partea stabilirii pedepsei, cu pronunțarea unei noi hotărîri, prin care lui Oltu Mihail să-i fie stabilită o pedeapsă sub formă de amendă, din motiv că cauza a fost judecată pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, inculpatul a recunoscut săvîrșirea infracțiunilor imputate, iar prejudiciul material cauzat părților vătămate a fost restituit integral.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 13 octombrie 2015, pronunțată integral la 10 noiembrie 2015, a fost admis apelul declarat, casată parțial sentința, în partea stabilirii pedepsei și pronunțată o nouă hotărîre, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care lui Oltu Mihail în baza art. 186 alin. (2) lit. c), d) Cod penal, cu aplicarea art. 70, 79 Cod penal, i-a fost stabilită pedeapsa sub formă de amendă în mărime de 250 unități convenționale, în baza art. 179 alin. (2) Cod penal, cu aplicarea art. 70, 79 Cod penal, i-a fost stabilită pedeapsa sub formă de amendă în mărime de 150 unități convenționale.

În temeiul art. 84 alin. (1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumul total al pedepselor aplicate, lui Oltu Mihail i s-a stabilit pedeapsa definitivă sub formă de amendă în mărime de 400 unități convenționale, ceea ce constituie 8000 lei.

În rest, sentința a fost menținută.

4.1. În motivarea soluției date instanța de apel a constatat ca fiind eronată concluzia primei instanțe, privind determinarea și constatarea juridică a corespunderii exacte între semnele faptei prejudiciabile săvîrșite de Oltu M. și semnele componentei de infracțiune imputate ultimului, astfel acțiunile lui Oltu M. urmau a fi calificate în baza art. 186 alin. (2) Cod penal, ca fiind o infracțiune prelungită.

Colegiul penal a constatat că, la soluționarea chestiunii cu privire la pedeapsa penală, prima instanță nu a acordat deplină eficiență prevederilor de la art. 7, 61, 70, 75 alin. (2) și 79 Cod penal.

Astfel, instanța de apel a reținut că Oltu M. era responsabil de comiterea unui concurs de infracțiuni, care fac parte din categoria celor mai puțin grave, nu se află la evidența medicului narcolog și psihiatru, iar conform referatului presentențial de evaluare psihologică s-a concluzionat că perspectivele de integrare a minorului sunt minime. În contextul dat, instanța de apel a conchis că nu există motive pentru stabilirea pedepsei cu închisoarea, considerînd oportună și rezonabilă aplicarea pedepsei sub formă de amendă, care va asigura atingerea scopului pedepsei penale.

La aplicarea pedepsei instanța de apel a ținut cont de circumstanțele reale și personale, și anume de caracterul și gradul de pericol social al infracțiunilor, care fac parte din categoria celor mai puțin grave, de personalitatea lui Oltu M., care este minor și se căiește sincer de cele comise. Instanța de apel a reținut următoarele circumstanțe atenuante: recunoașterea de către inculpat a vinovăției, căința sinceră, solicitarea judecării

cauzei în baza art. 364/1 Cod de procedură penală și săvârșirea infracțiunii de către un minor.

În aceste circumstanțe instanța de apel a considerat posibilă corectarea și reeducarea lui Oltu M. cu aplicarea unei pedepse pecuniare, deoarece acesta a comis infracțiunile fiind minor, circumstanță recunoscută ca excepțională, aplicînd inculpatului pedeapsa minimă prevăzută pentru infracțiunile săvârșite.

5. Decizia este atacată cu recurs ordinar de către procuror la data de 03 decembrie 2015, care solicită casarea acesteia cu remiterea cauzei la rejudecare în instanța de apel, într-un alt complet de judecată.

5.1. În motivarea recursului a invocat următoarele:

- dezacordul cu motivarea instanței de apel referitor la individualizarea pedepsei, care a ignorat prevederile art. 7, 75, 61 Cod penal;

- instanța de apel ajungînd la concluzia aplicării unei pedepse mai blînde inculpatului Oltu M., urma să soluționeze cauza potrivit art. 411 Cod de procedură penală, prin extindere în privința inculpatului Cotodian A., care nu a declarat apel, neîntemeiat a reținut că Oltu M. a săvârșit acțiuni infracționale identice, comise cu un singur scop, alcătuiind în ansamblu o infracțiune prelungită, inculpatul urma a fi condamnat pentru concurs de infracțiuni.

6. Asupra recursului nu a fost depusă referință.

7. Judecînd recursul ordinar în baza materialului din dosarul cauzei, Colegiul penal lărgit consideră că acesta urmează a fi respins din următoarele considerente.

Potrivit art. 427 alin. (1) pct. 6), 10) Cod de procedură penală, hotărîrea instanței de apel poate fi supusă recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazurile cînd instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărîrea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărîrii sau acesta este expus neclar, sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței, s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

Potrivit textului recursului, recurentul este de acord cu circumstanțele de fapt stabilite, el critică hotărîrea instanței de apel sub aspectul greșitei individualizării a pedepsei, însă, nu aduce argumente concrete în raport cu temeiurile prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6) și 10) Cod de procedură penală.

În acest context, Colegiul penal lărgit menționează că, potrivit art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor prevăzute în art. 427, fiind în drept să judece și în baza temeiurilor neinvocate, fără a agrava situația condamnaților. Această dispoziție legală definește natura juridică a recursului ca fiind o cale de atac devolutivă de drept.

De aici rezultă că, în cazul în care recursul nu este motivat, instanța de recurs se află în imposibilitate de a judeca cauza în sensul agravării situației condamnatului, dat fiind că lipsește obiectul judecării respective. Concomitent, avînd obligația de a judeca recursul în conformitate cu prevederile art. 434 Cod de procedură penală, instanța poate lua în considerație, din oficiu, temeiurile prevăzute de art. 427 Cod de procedură penală, dar cu condiția să nu înrăutățească situația inculpatului.

Instanța de recurs nu poate, din oficiu, să evalueze alte temeiuri în drept ale cazului de casare, decît cele invocate de recurent cu referire la textul de lege citat, cu excepția cînd, prin soluție, nu se agravează situația părții împotriva căreia este declarat recursul, astfel instanța va analiza criticile recursului fără a influența hotărîrea în defavoarea inculpatului.

Din textul deciziei instanței de apel se observă, că instanța și-a motivat soluția adoptată și conținutul deciziei corespunde prevederilor art. 417 Cod de procedură penală.

Cu referire la argumentele invocate de recurent la pct. 5.1. din decizie, privind blîndețea pedepsei și neexaminarea cauzei prin extindere în privința inculpatului Cotodian A., Colegiul penal le consideră declarative și neîntemeiate, deoarece pedeapsa stabilită inculpatului Oltu Mihail este în limita sancțiunilor prevăzute de art. 186 alin. (2) Cod penal, ce prevede pedeapsa amendă în mărime de la 300 la 1000 unități convenționale, sau muncă neremunerată în folosul comunității de la 180 la 240 de ore, sau închisoare de pînă la 4 ani și de art. 179 alin. (2) Cod penal, ce prevede pedeapsa amendă în mărime de la 200 la 600 unități convenționale, sau muncă neremunerată în folosul comunității de la 140 la 240 de ore, sau închisoare de pînă la 3 ani. Astfel, instanța de apel la stabilirea pedepsei, a acordat deplină eficiență prevederilor art. 61, 70, 75, 79, 84 Cod penal, de scopul pedepsei penale, de criteriile generale de individualizare a pedepsei penale, luînd în considerație gradul pericolului social al infracțiunilor comise, de personalitatea celui vinovat, de circumstanțele excepționale ale cauzei, inculpatului fiindu-i stabilită o pedeapsă echitabilă, pentru concurs de infracțiuni, în strictă conformitate cu dispozițiile Părții generale a Codului penal și cu prevederile art. 364/1 Cod de procedură penală, iar temeuri de a pune la îndoială aceste concluzii Colegiul penal nu are.

Totodată, Colegiul penal menționează, că instanța de apel nu putea examina cauza prin extindere în privința inculpatului Cotodian A., deoarece stabilindu-i o pedeapsă pecuniară, i-ar fi creat o situație mai gravă, dat fiind faptul că inculpatul era minor nu dispunea de mijloace financiare pentru a achita amenda, fiind interzisă aplicarea pedepsei cu muncă neremunerată în folosul comunității.

Colegiul penal relevă, că nu există temei legal pentru admiterea recursului ordinar declarat de procuror, astfel se impune respingerea acestuia, ca inadmisibil, cu menținerea hotărîrii atacate.

8. În conformitate cu art. 435 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

DECIDE :

Respinge, ca inadmisibil, recursul ordinar declarat de procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Chișinău, Vitalie Călugăreanu, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 13 octombrie 2015, în cauza penală în privința lui *Oltu Mihail Serghei*, cu menținerea hotărîrii atacate.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 07 aprilie 2016.

Președinte

Petru Ursache

Judecători

Ghenadie Nicolaev

Vladimir Timofti

Constantin Alerguș

Nadejda Toma